

به نام خداوند بخشنده مهربان

راهکارهای بهبود تولید تخم و جوجه‌درآوری

در مزارع شترمرغ مولد

تهیه کنندگان :

علیرضا آذربایجانی

عباسعلی قیصری

علیرضا نکویی

## چکیده

شترمرغ بزرگترین پرنده‌ای است که از دیرباز مورد توجه انسان بوده است. اگرچه از روزگاران قدیم در کشورهای یونان، مصر و روم این پرندگان را شکار نموده و از گوشت و پوست آنها استفاده می‌کردند ولیکن پرورش شترمرغ به صورت تجاری از سال ۱۸۶۳ میلادی در آفریقای جنوبی (منطقه لیتل کارو در اطراف شهر اودشورن) شروع شد و در سالهای ۱۹۱۴-۱۸۹۰ به دلیل رونق فروش پره‌های زیتنی این پرنده به اوج خود رسید. با شروع جنگ جهانی دوم این صنعت با رکود شدیدی مواجه شد. در این سالها مزرعه داران آفریقایی به امید احیای دوباره این صنعت، شترمرغهای با خصوصیات برتر را حفظ نمودند. سالهای ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ دومین دوران ترقی صنعت پرورش شترمرغ بود. در این دوران چرم آن اهمیت ویژه‌ای پیدا کرد، به نحوی که در سال ۱۹۸۶ کشور آفریقای جنوبی در حدود ۹۰۰۰۰ جلد چرم شترمرغ را به آمریکا صادر نمود. کمبود پوست شترمرغ بعد از سال ۱۹۸۶ سبب افزایش قیمت آن گردید به طوری که این امر باعث ازدیاد مزارع پرورش شترمرغ در اروپا و آمریکا شد تا بتواند جوابگوی تقاضای پوست شترمرغ در دنیا باشد علت علاقه مجدد کشاورزان به شترمرغ از سال ۱۹۸۰ را می‌توان به کشف گوشت آن نسبت داد. از سال ۱۹۸۵ گرایش به این صنعت با علاقه مندی رو به فزونی نهاد (موسوی و غفوری، ۱۳۸۳). در سال ۱۳۷۵ اولین پرنده‌های شترمرغ مولد وارد ایران شد. در سال ۱۳۸۴ حدود ۱۳۰ واحد پرورش شترمرغ با ۱۳ هزار قطعه شترمرغ در کشور وجود داشت و این تعداد در سال ۱۳۹۶، به حدود ۳۱۲ مزرعه و ظرفیت کل ۱۱۲۸۳۴ قطعه شترمرغ رسیده است (وزارت جهاد کشاورزی، ۱۳۹۶)، که نشان دهنده اقتصاد رو به رشد فعالیت پرورش شترمرغ در کشور می‌باشد. این در حالی است که اقتصاد، سودآوری و حتی بقای صنعت پرورش شترمرغ ارتباط مستقیمی با میزان راندمان تولید جوجه در مزارع شترمرغ مولد دارد. با توجه به اینکه میزان تولید تخم، درصد نطفه‌داری، میزان جوجه‌درآوری و درصد ماندگاری جوجه‌ها تا سن یک ماهگی نقش کلیدی در تولید و سودآوری مزارع شترمرغ مولد دارد و عوامل مدیریتی و تغذیه‌ای اصلی‌ترین عوامل تاثیرگذار بر راندمان تولید جوجه می‌باشند، در این نشریه سعی شده است راهکارهای بهبود تولید تخم، نطفه‌داری و جوجه‌درآوری شترمرغ مولد بیان شود

